

CUPRINS

ABREVIERI	5
ARGUMENT	17
DREPT PENAL EUROPEAN	21
Considerații generale privind dreptul penal european.....	21
1. Noțiune.....	21
2. Argumente împotriva sau în favoarea unui drept penal european	22
2.1. Argumente împotriva dreptului penal european	22
2.2. Argumente în favoarea dreptului penal european.....	23

Titlul I

DREPTUL PENAL AL CONSILIULUI EUROPEI ȘI AL UNIUNII EUROPENE

CAPITOLUL I.

DREPTUL PENAL AL CONSILIULUI EUROPEI	26
SECȚIUNEA I Organizarea și funcționarea Consiliului Europei.....	26
SECȚIUNEA a II-a Convenții ale Consiliului Europei adoptate în materie penală.....	27
SECȚIUNEA a III-a. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și dreptul penal european	28

CAPITOLUL II.

DREPTUL PENAL AL UNIUNII EUROPENE.....	31
SECȚIUNEA I. Evoluția dreptului penal în Uniunea Europeană	31
1. Tratatul de la Roma	31
2. Acordul și Convențiile Schengen	32
3. Tratatul de la Maastricht.....	33
4. Corpus Juris.....	34
5. Modificările aduse dreptului penal european prin tratatele de la Amsterdam, Nisa și Prüm	36
5.1. Tratatul de la Amsterdam.....	36

5.2. Tratatul de la Nisa	37
5.3. Tratatul de la Prüm	38
SECȚIUNEA a II-a. Spațiul de libertate, securitate și justiție în Uniunea Europeană	39
1. Programul de la Tampere	39
2. Programul de la Haga	39
3. Programul de la Stockholm.....	40
SECȚIUNEA a III-a. Dreptul penal european în reglementarea Tratatului de la Lisabona.....	41
SECȚIUNEA a IV-a Organele europene ale justiției penale.....	45
1. Oficiul European de Poliție – Europol.....	45
2. Colegiul European de Poliție - CEPOL	47
3. Unitatea Europeană de Cooperare Judiciară - Eurojust.....	48
4. Rețeaua Judiciară Europeană	51
5. Magistrații de legătură	54
6. Oficiul European de Luptă Antifraudă – OLAF	55
7. Parchetul European.....	57
8. Agenția Europeană pentru Gestionarea Cooperării Operative la Frontierele Externe ale Statelor Membre ale UE – FRONTEX.....	61
9. Sistemul European de supraveghere a frontierelor - EUROSUR	62

Titlul II

DREPTUL PENAL EUROPEAN ȘI DREPTUL PENAL NAȚIONAL	65
---	----

CAPITOLUL I.

PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII ȘI PRINCIPIUL PROPORȚIONALITĂȚII	65
--	----

SECȚIUNEA I. Principiul subsidiarității și al proporționalității în cadrul Consiliului Europei	67
1. Principiul subsidiarității	67
1.1. Considerații generale.....	67
1.2. Rolul principiului subsidiarității în cadrul Consiliului Europei.....	68

2. Principiul proporționalității.....	69
2.1. Marja națională de apreciere în aplicarea Convenției.....	69
2.2. Principiul proporționalității și marja națională de apreciere	73
2.3. Măsurile derogatorii	75
SECȚIUNEA a II-a Principiul subsidiarității și al proporționalității în cadrul Uniunii Europene	78
1. Considerații generale	78
1.1. Conceptul de subsidiaritate în UE.....	78
1.2. Principiul proporționalității în Uniunea Europeană	79
CAPITOLUL II.	
IZVOARELE DREPTULUI EUROPEAN.....	83
SECȚIUNEA I Izvoarele dreptului comunitar.....	83
1. Dreptul penal primar (originar).....	83
2. Dreptul comunitar derivat	84
SECȚIUNEA a II-a. Izvoarele dreptului Uniunii Europene.....	85
1. Dreptul penal primar (originar) al Uniunii Europene este constituit din:.....	85
2. Dreptul secundar (derivat)	86
SECȚIUNEA a III-a. Ordinea juridică europeană.....	88
1. Primatul ordinii juridice comunitare și a Uniunii Europene.88	
1.1. Principiul primatului dreptului european.....	88
1.2. Limitele primatului dreptului european	89
2. Aplicabilitatea imediată și efectul direct al dreptului european.....	91
2.1. Considerații generale.....	91
2.2. Efectul direct.....	92
2. Efectul negativ al directivelor	94
SECȚIUNEA a IV-a Realizarea efectului pozitiv al dreptului european	96
1. Metoda națională	96
2. Metoda mixtă	99
3. Metoda comunitară	106

Titlul III

ARMONIZAREA REGLEMENTĂRILOR ÎN DOMENIUL DREPTULUI PENAL EUROPEAN.....	109
--	-----

CAPITOLUL I.

DREPTUL LA INTEGRITATE FIZICĂ	110
1. Concept și caracterizare.....	110
2. Reglementări în domeniu	111
2.1. Reglementări internaționale	111
2.2. Reglementări naționale	112
3. Interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.....	113
3.1. Integritatea fizică	113
3.2. Tortura	114
3.3. Pedepse inumane sau degradante	118
4. Probleme privind expulzarea sau extrădarea străinilor.....	120

CAPITOLUL II.

DREPTUL LA LIBERTATE.....	123
1. Considerații generale	123
2. Reglementări în domeniu	123
3. Limitări aduse dreptului la libertate	127
3.1. Percheziția	128
3.2. Reținerea	129
3.3. Arestarea preventivă	131

CAPITOLUL III.

TERORISMUL ÎN REGLEMENTĂRILE EUROPENE ȘI NAȚIONALE	135
1. Noțiuni și caracterizare.....	135
2. Reglementarea terorismului la nivel internațional	136
2.1. Reglementarea terorismului la nivelul Consiliului Europei.....	137
2.2. Reglementarea terorismului la nivelul Uniunii Europene	138
3. Reglementarea terorismului pe plan național.....	140
3.1. Evoluția reglementării.....	140
3.2. Definiția terorismului.....	142
3.3. Încriminarea terorismului.....	144

CAPITOLUL IV.

TRAFICUL DE PERSOANE	151
1. Concept și caracterizare	151
2. Reglementarea traficului de persoane pe plan internațional și național	152
2.1.Reglementări ale ONU în domeniul traficului de persoane ..	152
2.2. Reglementarea traficului de persoane la nivelul Consiliului Europei.....	154
2.2. Reglementarea traficului de persoane la nivelul Uniunii Europene	156
3. Reglementarea traficului de persoane în România	160
3.1.Evoluția reglementării	160
3.2.Infracțiuni privind traficul de persoane	161
3.2.1. Traficul de persoane.	162
3.2.2.Traficul de minori.....	163
3.3. Infracțiuni privind folosirea serviciilor unei persoane exploatate și folosirea prostituției infantile.....	164
3.4.Protecția victimelor traficului de persoane	166
3.4.1.Noțiune.	166
3.4.2. Protecția victimelor pe plan european și național.....	166
3.5. Neurmărirea penală sau neaplicarea de sancțiuni victimei ...	171
3.6. Organisme naționale competente în combaterea traficului de persoane.....	172

CAPITOLUL V.

TRAFICUL DE DROGURI	173
1. Considerații generale.....	173
2. Reglementarea traficului de droguri la nivel internațional.....	173
3. Reglementarea traficului de droguri la nivel european	174
3.1. Reglementarea traficului de droguri la nivelul Consiliului Europei.....	174
3.2. Reglementarea traficului de droguri la nivelul UE.....	175
4. Reglementarea națională privind traficul de droguri.....	178
4.1. Evoluția reglementării.....	178

4.2. Sancționarea traficului de droguri prin Legea nr.143/2000.....	179
4.3. Nepedepsirea făptuitorului și reducerea limitelor de pedeapsă.....	184
4.4. Renunțarea la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei.....	185
CAPITOLUL VI.	
SPĂLAREA BANILOR	187
1. Considerații generale.....	187
2. Reglementarea spălării banilor în Europa și în România.....	188
2.1. Reglementările Consiliului Europei privind spălarea banilor	188
2.2. Spălarea banilor în reglementările Uniunii Europene.....	189
2.3. Reglementarea spălării banilor în România.	190
CAPITOLUL VII.	
CRIMINALITATEA INFORMATICĂ	195
1. Concept și caracterizare	195
2. Reglementarea criminalității informatice la nivel european.....	196
2.1. Reglementări ale Consiliului Europei în domeniul criminalității informatice.....	197
2.2. Reglementările Uniunii Europene în domeniul criminalității informatice.	199
3. Reglementarea criminalității informatice în România	201
3.1.Evoluția legislativă	201
3.2.Infracțiuni contra siguranței și integrității sistemelor și datelor informatice.....	203
3.3.Infracțiuni informatice.....	210
3.4.Pornografia infantilă.....	212
CAPITOLUL VIII.	
RASISMUL ȘI XENOFOBIA.....	217
1. Concept și caracterizare	217
2. Reglementări europene privind rasismul și xenofobia	217
2.1.Reglementările Consiliului Europei în domeniul rasismului și xenofobiei	217

2.2. Reglementările Uniunii Europene în domeniul rasismului și xenofobiei	218
3. Reglementarea rasismului și a xenofobiei în România.....	219
3.1. Evoluția reglementării.....	219
3.2. Incitarea la ură sau discriminare.....	220
3.3. Difuzarea sau distribuirea publică de înscrisuri, imagini sau alte materiale, care incită la violență sau la ură.....	222

Titlul IV

DREPTUL PENAL EUROPEAN ȘI GARANȚIILE

PROCEDURALE.....	223
------------------	-----

CAPITOLUL I.

GARANȚIILE GENERALE ALE RESPECTĂRII

DREPTULUI LA UN PROCES ECHITABIL.....	223
---------------------------------------	-----

1. Principiul echității în procesul penal	223
1.1. Concept și caracterizare.....	223
1.2. Domeniul principiului echității.....	224
1.3. Importanța principiului echității.	225
2. Dreptul la un tribunal independent și imparțial	225
2.1. Independența instanței.	228
2.2. Imparțialitatea instanței.	229
2.3. Independența și imparțialitatea instanței în reglementarea românească.....	232
3. Dreptul la un termen rezonabil.....	237
3.1. Reglementarea europeană	237
3.2. Reglementarea națională	239
4. Publicitatea procesului penal.....	243
4.1. Reglementarea europeană	243
4.2. Reglementarea națională	244
5. Principiul egalității armelor.....	246
5.1. Consacrarea principiului egalității armelor în jurisprudența Curții Europene.	246
5.2. Domeniul de aplicare a principiului egalității armelor.....	248
5.3. Egalitatea armelor în dreptul național.....	249

6. Principiul contradictorialității.....	252
6.1. Considerații generale.....	252
6.2. Aspecte ale principiului contradictorialității	254
6.3. Reglementarea principiului contradictorialității în România.....	258
CAPITOLUL II.	
GARANȚIILE SPECIFICE ALE RESPECTĂRII	
DREPTULUI LA UN PROCES ECHITABIL.....	261
1. Considerații generale.....	261
2. Prezumția de nevinovăție.....	261
2.1. Prezumția de nevinovăție în procesul penal.....	261
2.2. Domeniul de aplicare al prezumției.....	263
2.3. Dreptul la tăcere.....	267
2.4. Reglementarea națională.....	268
3. Dreptul la apărare.....	271
3.1. Dreptul de a fi informat cu privire la natura acuzației.....	272
3.2. Dreptul de a dispune de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării [art.6 prg.3 lit.b)].	274
3.3. Dreptul de a se apăra	275
Titlul V	
COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ ÎN MATERIE	
PENALĂ	281
CAPITOLUL I.	
NECESITATEA COOPERĂRII JUDICIARE	
INTERNAȚIONALE ÎN MATERIE PENALĂ	281
CAPITOLUL II.	
EXTRĂDAREA.....	285
1. Noțiunea și natura juridică a extrădării.....	285
2. Extrădarea în reglementarea Consiliului Europei	286
3. Extrădarea în reglementarea Uniunii Europene.....	289
4. Extrădarea în reglementarea națională.....	291
4.1. Evoluția instituției extrădării	291

4.2. Procedura extradării	292
CAPITOLUL III.	
MANDATUL EUROPEAN DE ARESTARE.....	307
1. Considerații generale.....	307
2. Definiția și discuțiile ocazionate de Decizia – cadru din 13 iunie 2002.	308
3. Principii generale și domeniul de aplicare	310
4. Reglementarea mandatului european de arestare pe plan național.....	311
4.1. Emiterea mandatului european de arestare	312
4.2. Executarea mandatului european de arestare.....	316
CAPITOLUL IV.	
RECUNOAȘTEREA ȘI EXECUTAREA	
HOTĂRĂRILOR.....	325
1. Considerații generale	325
2 Rolul Consiliului Europei în domeniul recunoașterii hotărârilor penale.....	327
3. Rolul Uniunii Europene în domeniul recunoașterii hotărârilor penale.....	328
4. Reglementarea recunoașterii și executării hotărârilor penale străine pe plan național.....	333
4.1. Evoluția reglementării.....	333
4.2. Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești penale prin Legea nr.302/2004	334
BIBLIOGRAFIE	364